

ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ „НЕОФИТ РИЛСКИ“ БЛАГОЕВГРАД

СТАНОВИЩЕ

От проф. Д-р Лилия Илиева,

член на научно жури в конкурс за заемане на академичната длъжност
ДОЦЕНТ, обявен от ЮЗУ „Неофит Рилски“ в ДВ. бр. 46 от 19.05.2026 г.

Относно: научната, научно-приложната и професионално-академичната дейност и продукция, представена от участниците в конкурса за доцент“ по професионално направление 2.1. Филология (Български език (История на българския книжовен език)

Единствен кандидат в конкурса е гл.ас. д-р Любка Ненова

I. Обобщени данни за научната продукция и дейността на кандидата

Представната продукция отразява научните интереси на кандидатката и отговаря на профила на обявения конкурс. Тя надхвърля определените национални изисквания за заемане на длъжността “доцент”. Представени са данни за над 20 цитирания и позовавания на трудове на кандидатката, някои от които -- в чуждестранни издания.

Л. Ненова участва в конкурса с 15 статии, публикувани в авторитетни научни издания с рецензиране. Кандидатката има отпечатани три книги, едната - в съавторство с Андрей Бобев. В качеството на монография, изисквана от Закона при хабилитация, е представена книгата: Ненова, Любка. *Чертковият препис на св.- Паисиевата „История славянобългарска“*. Благоевград :Университетско издателство „Неофит Рилски“, 2025, 320 стр.

II. Оценка на научните и на практическите резултати и приноси на представената за участие в конкурса творческа продукция

Най-голямо внимание, с оглед на изискванията на Закона, следва да се обърне на монографията, представена като хабилитационен труд. Чрез нея Любка Ненова продължава свои собствени изследвания в паисиеведението. В същото време, тя развива една област, с която филологическият кръг на Югозападния университет вече се е наложил като главният от водещите в страната и това дело беше започнато с мощен тласък от проекта, свързан с отбелязването на четвърт хилядолетие от създаването на “История славянобългарска”, в което първаначално водещи учени бяха проф. Надежда Драгова и проф. Даринка Караджова, проф. Маргарет Димитрова, доц. Елена Тачева. Впоследствие изследванията върху Паисиевото дело продължиха техните някогашни студенти, доц. Л. Перчеклийски и кандидатката в настоящия конкурс Л. Ненова.

Наблюденията върху преписа, изследван от Л. Ненова, дават интересна информация за езиковото развитие на Паисиевия текст в неговите преписи. Л. Ненова е отбелязала два лучая на *dativus absolutus*, което е силна архаизация и говори за голямото влияние на езиковата традиция.

Съгласно приетата класификация, научните приноси и резултатите от изследванията на кандидатката следва да се характеризират като обогатяване на съществуващи знания. Същевременно, в някои изследвания преобладава изнасянето на нови знания, които разкриват непознати и неизследвани от нашата филологическа наука текстове с важно значение не само за историята на езика, но и за историята на нашата култура и нейното влияние в друга славянска култура. Тук ще отбележа монографичния труд: Ненова, Л. и А. Бобев. *Покаяніа ѿснованіе. Служба и Житіе на св. Йоан Рилски (Киев, 1671 г.). Текст и изследване*. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“, 2020, 249 с. ISBN: 978-954-00-0241-5 – 15 т. (Общият брой страници на кандидатката Л. Ненова – 92 стр.: Предисловие, Описание, Ортография и Съдържание, Структура и съдържание, Особенности на Житието, Използвана литература и преводи, Дипломатическо издание на св.– Йоановата Служба и Житие.)

III. Критични бележки и препоръки

Интересните изследвания на Л. Ненова не са лишени от някои недоглеждания и недостатъци, които бих отбелязала с оглед на някои препоръки в бъдещата ѝ изследователска работа. На първо място, ще отбележа известна непрецизност в представянето на продходни изследвания. Странно е, че не е взета под внимание ценната работа на М. Фролова *Към въпроса за произхода на Чертковия (Московский)*

препис на “История славянобългарска” на Паисий Хилендарски, публикувана през 2012 г. в България - във Великотърновското списание “Проглас”.

Не е ясно и как самата Л. Ненова е работила със самия ръкопис. По принцип, работата с ръкописи и редки книги, собственост на чужди библиотеки, често създава някои проблеми, които се решават в рамките на възможното и на научната етика, но които няма как да не интересуват учените, защото издания като направеното от Л. Ненова ще представляват интерес за науката и дълги години напред. Именно затова смятам тази липса на информация за достойна за отбелязване.

Много обща бележка, която не засяга пряко труда, ще направя във връзка с предстоящото навлизане на Изкуствения интелект в работата на филолога. Няма съмнение, че той ще поеме голяма част от рутинната техническа работа, любима на поколения филолози, което ще наложи преориентация към по-концептуален подход към текстовете. Младите и сравнително младите изследователи ще трябва да поемат рисковете на това преустройство.

Въпреки че би могло да се направят и други конкретни бележки, като цяло представеният труд е стойностен и определено обогатява паисиезнанието -- важен раздел от науката за нашето Възраждане.

IV. Заключение

Като общ извод от наблюденията, които имам върху представената в конкурса научна продукция, ще подчертая своята категорична положителна оценка за трудовете на гл. ас. д-р Любка Ненова. Тя несъмнено покрива изискванията за присъждане на доцентска степен и в много отношение ги надхвърля. Ще гласувам положително за нейния избор за академичната длъжност “доцент” във Филологическия факултет на Югозападния университет “Неофит Рилски”.

Дата: 12 септември 2026 г.

Член на журито:

(Проф. Д-р Лилия Илиева)

SOUTH-WEST UNIVERSITY
"NEOFIT RILSKI"
BLAGOEVGRAD

ACADEMIC EVALUATION

By Prof. Liliya Ilieva, PhD

Member of the Academic Jury in the competition for the academic position of **Associate Professor**, announced by South-West University "Neofit Rilski" in the *State Gazette*, No. 46 of 19 May 2026.

Subject: The scholarly, research-and-application, and professional-academic activities and output submitted by the participants in the competition for the academic position of **Associate Professor** in professional field 2.1. Philology (Bulgarian Language – History of the Bulgarian Literary Language).

The sole candidate in the competition is **Chief Assistant Professor Lyubka Nenova**.

I. Summary of the Candidate's Scholarly Output and Activities

The scholarly output submitted by the candidate reflects her research interests and corresponds to the profile of the announced competition. It exceeds the national requirements established for appointment to the academic position of Associate Professor. Data have been provided documenting more than 20 citations and references to the candidate's works, some of them in foreign publications.

L. Nenova participates in the competition with 15 articles published in reputable peer-reviewed scholarly journals and volumes. The candidate has published three books, one of them co-authored with Andrey Bobev. As the monograph required by law for habilitation, she has submitted the following work:

Nenova, Lyubka. *Chertkov's Copy of St. Paisius of Hilendar's "Slavonic-Bulgarian History"*. Blagoevgrad: Neofit Rilski University Press, 2025, 320 pp.

II. Assessment of the Scholarly and Practical Results and Contributions of the Creative Output Submitted for the Competition

In view of the requirements of the law, particular attention should be devoted to the monograph submitted as the habilitation thesis. Through this work, Lyubka Nenova continues her own research in the field of Paisius studies (*Paisievoznanie*). At the same time, she further develops a field in which the philological community of South-West University has established itself as one of the leading research centers in the country. This scholarly endeavor was given a strong impetus by the project dedicated to commemorating the quarter

millennium since the creation of *Slavonic-Bulgarian History*, initially led by prominent scholars including Prof. Nadezhda Dragova, Prof. Darinka Karadzhova, Prof. Margaret Dimitrova, and Associate Professor Elena Tacheva. Subsequently, research on the work of Paisius was continued by their former students, Associate Professor L. Perchekliyski and the candidate in the present competition, L. Nenova.

The observations on the manuscript copy examined by L. Nenova provide interesting information about the linguistic development of Paisius's text as reflected in its various copies. L. Nenova has identified two instances of the **dativus absolutus**, representing a strong form of archaism and attesting to the considerable influence of the linguistic tradition.

According to the accepted classification, the scholarly contributions and research findings of the candidate should be characterized as an **enrichment of existing knowledge**. At the same time, some of her studies predominantly present new knowledge, revealing previously unknown and unexplored texts of considerable significance not only for the history of the Bulgarian language but also for the history of our culture and its influence on another Slavic culture. Here I would particularly mention the monographic work: Ненова, Л. и А. Бобев. *Показаніа в основаніе. Служба и Житіе на св. Йоан Рилски (Киев, 1671 г.). Текст и изследване*. Благоевград: УИ „Неофит Рилски“, 2020, 249 с. ISBN: 978-954-00-0241-5 – 15 т.

(The total length of L. Nenova's contribution is 92 pages: Preface, Description, Orthography and Contents, Structure and Content, Specific Features of the Life, References and Translations Used, and a Diplomatic Edition of the Service and Life of St. John.)

II. Critical Remarks and Recommendations

The interesting research conducted by L. Nenova is not without certain oversights and shortcomings, which I would like to point out with a view to making some recommendations for her future scholarly work.

First and foremost, I would note a certain lack of precision in the presentation of previous research. It is surprising that the valuable study by M. Frolova, *Към въпроса за произхода на Чертковия (Московския) препис на "История славянобългарска" на Паисий Хилендарски*, published in Bulgaria in 2012 in the Veliko Tarnovo journal *Proglas*, has not been taken into consideration.

It is also unclear how L. Nenova herself worked with the manuscript in question. In general, working with manuscripts and rare books owned by foreign libraries often presents certain difficulties, which are resolved within the limits of what is possible and in accordance with scholarly ethics. Nevertheless, these matters are inevitably of interest to scholars, since editions such as the one prepared by L. Nenova will remain of scholarly interest for many years to come. For precisely this reason, I consider the absence of information on this matter worthy of note.

I would also like to make a very general observation, one that does not directly concern the work itself, in connection with the forthcoming increasing use of Artificial Intelligence in the work of philologists. There is no doubt that AI will take over a substantial part of the routine technical work that has been familiar to generations of philologists, necessitating a

reorientation toward a more conceptual approach to texts. Young and relatively young researchers will have to assume the risks associated with this transformation.

Although other specific observations could also be made, overall the work submitted is valuable and clearly contributes to the advancement of **Paisius studies**, an important field within the study of the Bulgarian National Revival.

III. Conclusion

As a general conclusion based on my observations of the scholarly output submitted for the competition, I would like to emphasize my unequivocally positive assessment of the works of **Chief Assistant Professor Lyubka Nenova, PhD**. She unquestionably meets the requirements for appointment to the academic position of Associate Professor and, in many respects, exceeds them.

I will therefore vote in favor of her appointment to the academic position of **Associate Professor** in the Faculty of Philology at South-West University “Neofit Rilski”

September 12, 2026

Signature:

(Prof. Liliya Ilieva, PhD)